

Vild med verden

International strategi 2016 - 2018

**Aalborg
Kommune**

AALBORG KOMMUNES SKOLER

**NOGET
AT HAVE
DET I**

AALBORG KOMMUNES SKOLER

NOGET **AT HAVE** **DET I**

Vores mål

- 1. Alle kan se, at de bliver dygtigere hver dag**
- 2. Alle har mod til at deltage i verden**
- 3. Alle har en ven i skolen**
- 4. Læringen foregår overvejende eksperimenterende og problemløsende**
- 5. Alle ansatte arbejder systematisk med videnproduktion**

Vild med verden

International strategi 2016 - 2018

Verden er stor – større, end vi tror. Globale issues er mangfoldige, foranderlige og komplekse. Vi bombarderes konstant af nyheder. På godt og ondt udvikler verden sig i ekstrem fart. Udfordringer og løsninger kan virke uoverskuelige. Vi fristes til at tænke: "Hvad vedkommer det os?" Ikke desto mindre påvirkes Aalborg af, hvad der sker i verden.

Verden er samtidig lille – mindre, end vi tror. Afstande er ikke længere en barriere. Aalborg har åbnet for internationale oplevelser, uddannelser og erhverv. Digitalt kommer vi endnu hurtigere og oftere i kontakt med verden. Vi skal have et mindset, hvor vi er bevidste om, at Aalborg også påvirker verden. At vi som mennesker har noget tilfælles og har et fælles ansvar. Vi arbejder sammen og opnår i fællesskab bæredygtig udvikling og globalt medborgerskab. Vi gør en forskel.

Aalborg vokser konstant internationalt. I rivende fart får vi internationale entreprenører, studerende og international arbejdskraft, og statistisk ligger vi over landsgennemsnittet. Det er i Aalborg Kommunes interesse, at vi gør vores by attraktiv og inviterer udlændinge, som kan tilføre Aalborg de kompetencer, som vi har behov for for at udvikle os globalt. Samtidig vil vi byde turister fra hele verden på gode oplevelser, så de føler sig velkomne og trives, når de besøger Aalborg.

Aalborg Kommune er *vild med verden*. Vi har en overordnet vision om

- at skabe en globaliseret by, som lokker verden til Aalborg og Aalborg ud i verden
- at skabe international vækst og udvikling i Aalborg Kommune fra de yngste til de ældste borgere

Vi har nogle af de *yngste borgere* i folkeskolen. Skoleudvalget har handlet på Aalborg Kommunes internationale vision og traf derfor i 2015 den politiske beslutning, at Skoleforvaltningen laver en international strategi, som gælder for alle elever og medarbejdere i Aalborg Kommunale Skolevæsen. Vi vil på den måde sætte pædagogisk retning for den internationale dimension og sætte fokus på vigtigheden og efterspørgslen af interkulturelle kompetencer i en tid, hvor den internationale dimension præger alt fra økonomi og politik til kultur og uddannelse.

I folkeskolen i Aalborg er vi også *vilde med verden*. Vi skal lære, at verden både er større og mindre, end vi tror. Vi har det største potentiale og de vildeste forudsætninger for at lokke verden til Aalborg og Aalborg ud i verden. Attraktive folkeskoler er en af forudsætningerne for, at internationale borgere vælger netop Aalborg som en by, hvor de vil trives med deres familier og bidrage til vores vækst og velstand.

Vi er derfor klar til at arbejde strategisk med internationalisering, og vi ser frem til at vise, at vi også på det internationale område er visionære og har *noget at have det i*.

Venlig hilsen

Tina French Nielsen
Rådmand

Formål

Den internationale strategi i folkeskolen i Aalborg Kommune skal sætte tydelig pædagogisk retning inden for det internationale. Strategien relaterer sig til Folkeskolelovens formål om, at folkeskolens elever bl.a. skal have forståelse for andre lande og kulturer. Den relaterer sig også til de nationale mål for folkeskolen, hvor eleverne skal blive så dygtige, som de kan og trives – uanset social baggrund. I Aalborg Kommune arbejder vi ambitiøst på at indfri dette. Samtidig vil vi leve op til Skoleforvaltningens egen vision – særligt med fokus på, at alle elever skal have mod til at deltage i verden.

Den internationale strategi skal støtte skolernes ledelse og det pædagogiske personale i at udvikle tydelige mål, indsatser og strukturer for den internationale dimension lokalt på skolerne. Læringen skal være relevant og aktuel – både for elever, som skal ud i verden, for udenlandske elever, som kommer til Aalborg og for elever, som bliver i Aalborg, men som får job på internationalt orienterede arbejdspladser. Med andre ord vil vi allerede i folkeskolen give Aalborg mod på at deltage i verden.

Strategien har derfor til formål at sikre, at

- vi opnår interkulturelle kompetencer og får mod til at deltage i verden
- vi udvikler bæredygtige verdensborgere i folkeskolen i Aalborg
- vi arbejder aktivt organisatorisk med det internationale og har høj involvering
- vi danner base for elevernes videre internationale uddannelsesforløb

Hvad er det internationale for en størrelse?

Forståelsen af det internationale er i udvikling og kan have forskellige drejninger alt efter kontekst. Vi må derfor stille os selv spørgsmålet: Hvad er det internationale for en størrelse i en folkeskolekontekst her og nu?

Verden åbner sig mere og mere, og det betyder, at alle elever med sikkerhed kommer til at møde verden mange gange – i mange kontekster – sammen med mange nationer. Det internationale handler om *mødet mellem nationer og mødet mellem kulturer*. Vi vil fokusere på det gode møde mellem nationer og kulturer med vægt på tre paraplybegreber, som danner grundlag for det internationale i folkeskolen.

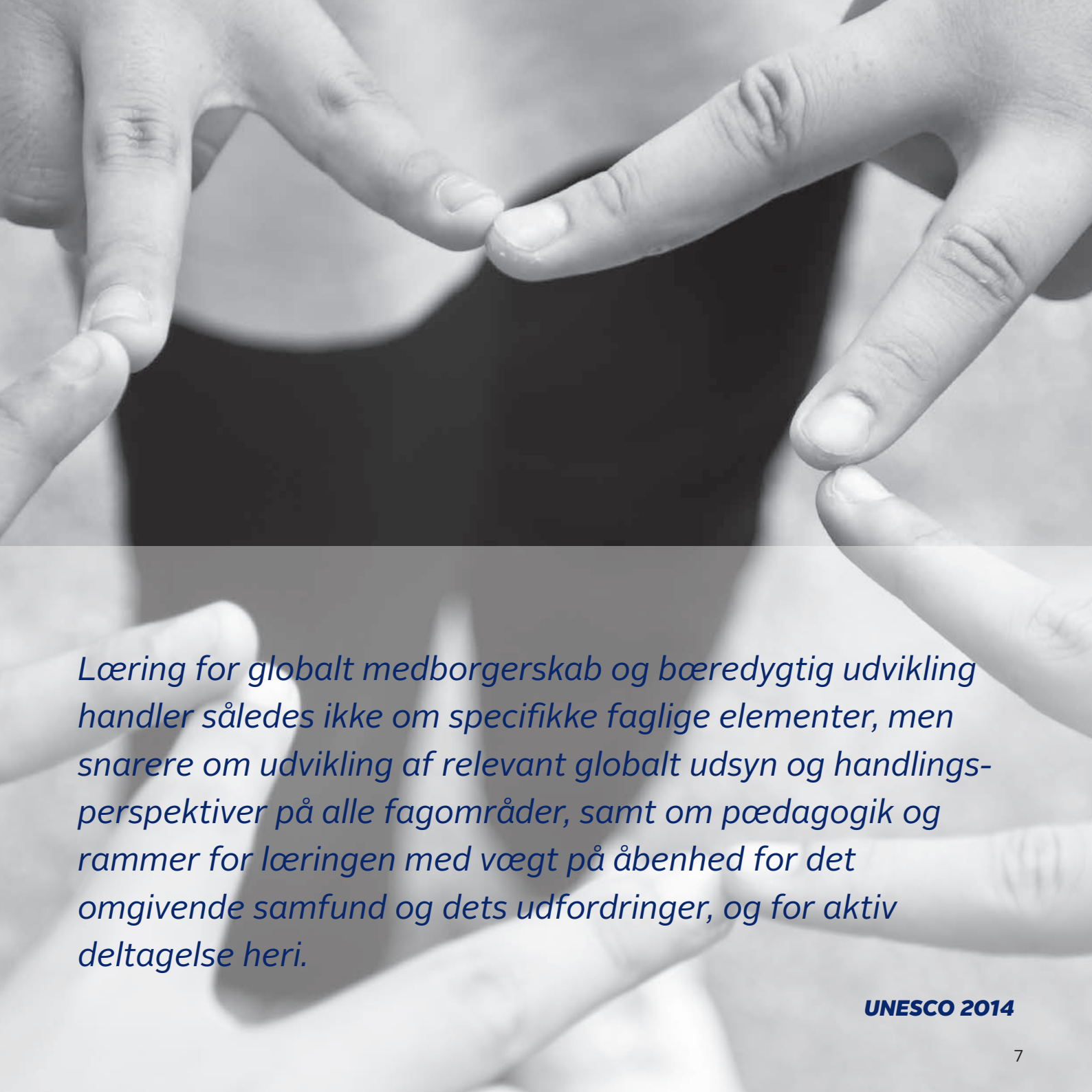

Interkulturelle kompetencer

Læring for globalt medborgerskab

Læring for bæredygtig udvikling

Læring for globalt medborgerskab og bæredygtig udvikling handler således ikke om specifikke faglige elementer, men snarere om udvikling af relevant globalt udsyn og handlingsperspektiver på alle fagområder, samt om pædagogik og rammer for læringen med vægt på åbenhed for det omgivende samfund og dets udfordringer, og for aktiv deltagelse heri.

Interkulturelle kompetencer

I strategien forstår vi interkulturelle kompetencer som:

Viden om og færdigheder til at kunne indgå hensigtsmæssigt i mødet med verden.

De interkulturelle kompetencer ses som en slags DNA, der består af tre grupper af byggesten. Alle tre typer må aktiviseres, når vi taler om interkulturelle kompetencer.

Byggestene i de interkulturelle kompetencers DNA

- Blå sten: Grundlæggende holdninger
- Pinke sten: "Underkompetencer"
- Grå sten: Viden og forståelse

Præcis hvilke enkeltsten, der indgår, varierer alt efter kontekst, og hvordan der arbejdes med den internationale dimension. Modellen er altså en dynamisk guideline, som giver eksempler på, hvilke byggesten der kan være aktuelle for et godt møde med verden. Interkulturelle kompetencer er med vores øjne centreret om tre grundlæggende holdninger: *Anerkendelse, åbenhed og nysgerrighed*. Disse tre er ikke variable. Derfor er de blå sten markeret særligt tydeligt i modellen. De øvrige pinke og grå sten er fleksible og kan skiftes ud alt efter aktualitet for det pågældende møde. Der kan ligeledes tilføjes eller fjernes pinke og grå sten alt efter mødets form, modtager og emne.

Interkulturelle kompetencer er et element i forståelsen om livslang læring. Vi udvikler til stadighed vores interkulturelle kompetencer, og nye byggesten lægges til og tages ud undervejs, som det er illustreret med de tomme, stiplede byggesten.

*... the development of
intercultural competence is a
lifelong process... DEARDORFF 2015*

Læring for globalt medborgerskab

Globalt medborgerskab er at se sig selv som en del af et fællesskab på tværs af kulturelle og nationale grænser.

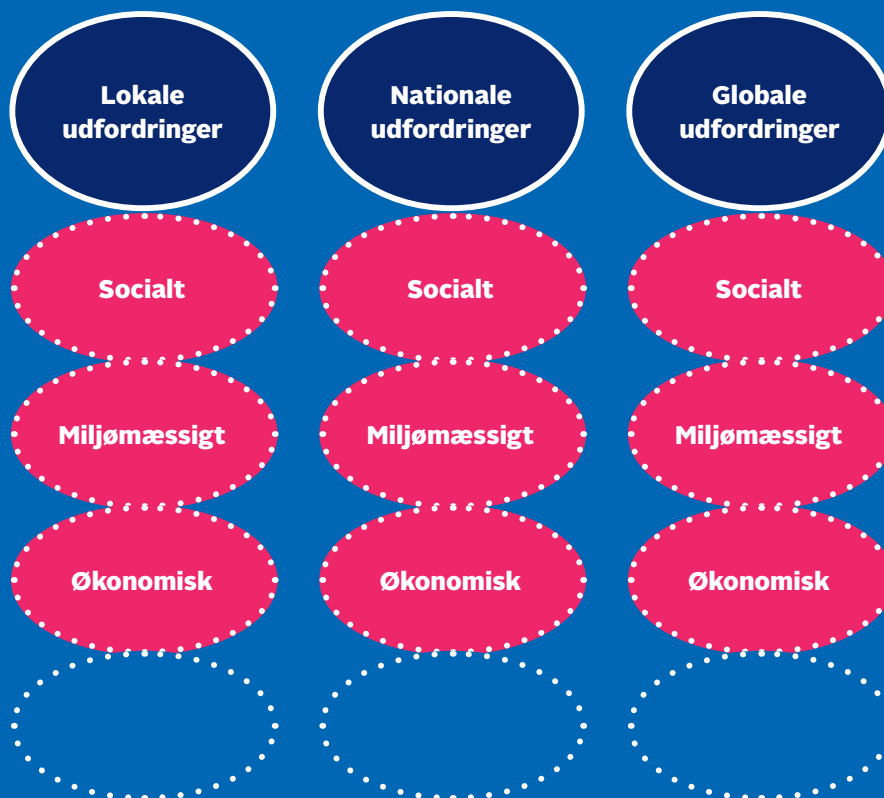

Elevers interkulturelle kompetencer sættes i spil som global medborger. Forskellen på at have interkulturelle kompetencer og være en global medborger ligger i at *tage ansvar og handle*.

Læring for bæredygtig udvikling

Eleven, der lærer om bæredygtig udvikling, har relevant viden, færdigheder og værdier til at tage ansvar og handle kompetent inden for:

Bæredygtig udvikling handler om et socialt ansvar her og nu og for kommende generationer lokalt, nationalt og globalt. I den internationale verden kaldes et sådant ansvar CSR – corporate social responsibility.

Fokus er på samspillet mellem det lokale, nationale og globale og disses indbyrdes påvirkning.

Pejlemærker

- **Eleverne bliver aktive i verden**
- **Lærere og pædagoger synliggør verden i læring**
- **Ledelserne sætter målrettet kurs mod verden**
- **Vi udforsker verden i partnerskaber**

Eleverne er aktive i verden

Det giver status at være ”verdenskendt”, og mange elever higer efter kompetencer, der gør dem i stand til at være aktive i verden. I Aalborg giver vi eleverne *mod på at delta i verden* bl.a. gennem tillid til, at de allerede som børn er ansvarlige forbrugere og handlekraftige borgere.

God opførsel åbner døre

Vores elever er Danmark og Aalborgs ambassadører, og folkeskolen vil sende dem ud i verden i forvisningen om, at de repræsenterer vores fælles by og land værdigt. Derfor skal de lære at tilpasse sig spillereglerne rundt omkring i verden uden at gå på kompromis med deres egne værdier eller kulturer. De skal forstå, at smilet er et universelt, høfligt sprog, som mange gange fører direkte til tillid. Tillid er en grundlæggende forudsætning for et godt samarbejde. I det hele taget åbner god opførsel døre for gode og lærerige oplevelser over alt i verden.

Forskellighed er en resurse

Mange elever er allerede aktive i verden gennem deres relationer og interesser. Derfor tilskynder eleverne selv til den internationale dimension i undervisningen, og deres forskellighed bør betragtes som en resurse. Eleverne formår at fokusere på verden bare ved at relatere til deres forudsætninger og iboende nysgerrighed. De skal gerne blive så dygtige som muligt. Elevernes engagement og lyst til verden er en kapacitet, som med fordel kan udnyttes i læringsammenhænge.

Identitetsbekræftelse i en flerkulturel skole

Identitetsbevidste elever tør forholde sig til sig selv. De har selvværd, forstår og kan forklare deres handlemønstre og værdier. I et åbent møde med verden bliver de både klogere på det anderledes og på dem selv. De får på en og samme tid udsyn og indsigt. Dermed lærer eleverne at aflæse og selvstændigt indgå i forskellige kulturmøder.

Elever, der er fortrolige med deres egen kultur og nationalitet, oplever en identitetsbekræftelse. Nationalitet er ikke det samme som kultur. Men kulturforståelse hænger uløseligt sammen med internationalt arbejde. Eleverne tilhører ikke kun én kultur, og eleverne repræsenterer ikke hele kulturen. Hver især er eleverne medlemmer af flere kulturelle fællesskaber. Vi er på den måde forenet i mangfoldighed – *unity in diversity*.

Mål for elever

Eleverne

- tilegner sig interkulturelle kompetencer
- udvikler sig til globale medborgere
- uddannes til bæredygtig udvikling

Lærere og pædagoger synliggør verden i læring

Vi oplever, at eleverne generelt er videbegærlige inden for det internationale, og den motivation er et fantastisk springbræt i planlægning, gennemførelse og evaluering af meningsfuld læring. Lærerne og pædagogernes opgave er, at eleverne når deres læringspotentiale inden for det internationale. De skal tilrettelægge læringen på den måde, at eleverne træner og lærer interkulturelle kompetencer, globalt medborgerskab og bæredygtig udvikling. Denne opgave findes der ikke én anvisning til. Men når medarbejderne går foran ved at eksperimentere, undersøge, tage ansvar og handle, er vi i gang med at synliggøre verden i læring, og eleverne vil naturligt imitere rollemodellernes nysgerrighed, samarbejdsvillighed og handlekraft.

Perspektivudvidelse

Den internationalt orienterede medarbejder demonstrerer, at verden er mangfoldig. Læringsaktiviteterne orienterer sig mod, at eleverne opsøger, analyserer og reflekterer over egne og andres reaktioner, traditioner, religioner, historier og kulturer. Andres måder at leve på kan være ligeså værdifulde som ens egen. Læringsaktiviteterne lægger op til perspektivudvidelse, og at eleverne sætter sig i andres sted og lærer at anerkende andre måder at leve på som værdifulde frem for at gro fast i stereotype holdninger og opfattelser.

Det betyder, at elevernes viden om internationale sprog, normer og værdier især udvikles gennem aktiv træning og handling i autentiske, internationale kontakter. Muligheden for at anlægge flere synsvinkler er en vigtig forudsætning for at forstå, hvordan mennesker i forskellige kulturer har forskellige normer, værdier og handlemåder.

Verden er her

Medarbejderen rammesætter læring, som tilgodeser læringsmål med et internationalt islæt. Med online adgang er det muligt at være i kontakt med omverdenen på måder, som støtter udviklingen af interkulturel kompetence og samtidig tilstræber at opfylde faglige og sociale læringsmål. Vi afprøver, hvad vi har lært i autentiske situationer i verden. Vi kan se, at vi bliver dygtigere hver dag, når vi anvender den tilegnede viden og de opnåede færdigheder, og det giver fornyet mening at gå i skole og lyst til mere af verden.

Vi gør det internationale sammen

Den internationale dimension er ikke et selvstændigt fag, et obligatorisk emne eller et tværgående tema. Det internationale er ikke forbeholdt fremmedsproglærere eller overbygningselever. Ej heller er det de internationale ildsjæles ansvar. Adgang til verden afstemmes efter alderstrinet, men vi kan med fordel begynde tidligt. Internationalisering er indlejret i tekster og medier, de enkelte fag og lægger op til samarbejde mellem flere fag. Internationalisering bør også afspejle sig i naturvidenskabelige fag, understøttende undervisning, specialklasser og DUS. Det kræver samarbejde i team, afdelinger og tværfagligt, for at medarbejdernes mangeartede kompetencer sættes i spil.

En stor del af internationale læreprocesser foregår pr. definition uden for skolens mure både fysisk og digitalt. Det betyder, at internationalt arbejde kan være uforudsigeligt, og der vil opstå udfordringer på tværs af grænser. Svaret er ikke givet på forhånd, og vi kan ikke nødvendigvis gøre, som vi plejer. Derfor er læringen tvunget til at foregå *eksperimenterende og problemløsende*.

Det fordrer tålmodighed, mod, anerkendelse, kommunikation og team spirit, som kun kommer, når skolens medarbejdere netop fungerer sammen. Når man står sammen, er det også lettere at kaste sig ud i en prøvehandling og tænke "why not?" eller "what if we...?" i stedet for "yes, but?"

Mål for medarbejdere

Lærerne og pædagogerne

- åbner og inddrager verden i alle fag og på tværs af fag
- inddrager interkulturelle kompetencer i DUS-aktiviteter og understøttende undervisning
- er undersøgende, reflekterende, viser ansvar og handler
- skaber forståelse af diversitet og mangfoldighed

Ledelserne sætter målrettet kurs mod verden

Skoleledelsen har det overordnede ansvar for, at medarbejdere og elever udvikler interkulturelle kompetencer. Derfor skal skoleledelserne gå forrest og arbejde strategisk med internationalisering.

Hvem – hvad – hvordan

Ledelsen inddrager det pædagogiske personale i et fællesskab om internationalisering og legitimerer dermed, at den internationale dimension har en plads på deres skole. Ledelsen viser åbenhed om, hvem der bærer et særligt ansvar inden for det internationale.

Der kan oftere forekomme misforståelser, når vi arbejder internationalt og flerkulturelt. Derfor er evnen til kommunikation særlig central i internationalt samarbejde. Det gælder kommunikationen i organisationen, og det gælder kommunikationen med eksterne samarbejdspartnere. Skolens mål, indsatser og evaluering af indsatser inden for det internationale bør derfor være synligt tilgængelige. Informationer og procedurer om, hvem der gør hvad, hvornår og hvordan er systematiske, åbne og konkrete.

Understøtte hvad vi i forvejen gør

Den internationale dimension skal frem for alt være meningsskabende og give motivation. Det internationale perspektiv skal derfor ikke opfattes som en ekstra opgave, men netop udgøre en måde, hvorpå skolerne kan udnytte mulighederne i skolereformen og bidrage til Aalborg Kommune Skolevæsenes vision om ”noget at have det i”. Samtidig skal skolernes internationale indsats lægge sig tæt op ad skolernes egne overordnede målsætninger.

Ledelsen skal sikre, at procedurer, rammer og organisering er til stede, således at organisationen systematisk og regelmæssigt kan arbejde med verden, når muligheder dukker op, og anledninger gør det relevant.

Kursen mod verden skal holdes

Ledelserne skal udstikke kursen, fastholde kursen og vise vej. Skolen tager dermed jævnlige stilling til sig selv og evaluerer det forgange med henblik på at udvikle nyt på en bedre, sjovere og enklere måde. Det internationale er jævnlige i fokus, og der er en kontinuerlig dialog og forventningsafstemning mellem ledelse, resursepersoner og centrale medarbejdere. De aktuelle årgange, team, afdelinger og faggrupper oplever, at de får hjælp til at inddrage det internationale islæt.

At skabe en skolekultur med internationalt læringsfokus fordrer, at det pædagogiske personale udvikler de nødvendige kompetencer. En idé kunne være at udpege en international koordinator og nedsætte et internationalt team. Ledelsen er her ansvarlig for at udarbejde en funktionsbeskrivelse og afsætte de fornødne resurser.

I kursen mod verden kan der opstå komplekse og uforudsigelige situationer. Også her skal ledelsen være rollemodel og vise handlekraft og engagement. Det gælder om ikke at være passiv, men have *mod til at deltage i verden* – også selv om vi ikke har fuld kontrol.

Mål for ledelser

Skoleledelserne

- går forrest og tager ansvar for strategisk arbejde med internationalisering
- samarbejder med medarbejderne om at inddrage og udvikle internationalisering
- sikrer, at arbejdet med det internationale perspektiv bliver en naturlig del af skolens indsats

Vi udforsker verden i partnerskaber

Vi ønsker at lære at begå os i forskellige relationer og kontekster. Derfor har det stor betydning for en skole at deltage i netværk, partnerskaber og andre professionelle relationer – også netværk, som rækker ud over Danmarks grænser.

Vi skal have respekt for professionel viden og praksis. Derfor skal vi lade os inspirere og anvende viden fra udlandet, men samtidig vise at udlandet kan blive inspireret af god videnproduktion fra skolerne i Aalborg. Når *alle ansatte arbejder systematisk med videnproduktion*, vil vi blive gode til at give hinanden feedback og dele erfaringer i netværk med udlandet, internt på skolen og i Aalborg Kommune.

Føle sig hjemme i verden

Det er nødvendigt, at en lille by i et lille land ikke lukker sig om sig selv. Vi er afhængige af verden. Verden er afhængige af os. Vi skal samarbejde, og vi skal konkurrere lokalt, nationalt og globalt. Vi skal føle os hjemme i verden.

Når Skoleforvaltningen og skolerne udforsker verden i internationale partnerskaber, tilegner vi os viden og færdigheder, som vi ikke kan finde andre steder. Kompetencerne og ideerne opstår undervejs i forløbet. Når vi møder andre, der arbejder på at tilrettelægge god læring, men på en anden måde end os, bliver vi inspirerede til innovativ udvikling i små og store projekter – leder til leder, medarbejder til medarbejder, klasse til klasse og elev til elev.

Internationale partnere – i Aalborg

Vi opsøger og samler på netværk i udlandet, men vi øver os også i finde internationale partnere i Aalborg og oplandet, og vi vil gerne benytte de muligheder, der er tættest på. Vi har lært at gøre brug af forhåndenværende partnere gennem den åbne skole – nu sætter vi pejling mod internationalisering i den åbne skole. Alene forældrene åbner for en skattekasse af netværksmuligheder, som vi dagligt er i kontakt med. Vi skal øve os på at søge efter disse forældreskatte og gøre brug af dem. Vi vil blive overrasket over mængden af internationale netværk blandt forældre, det lokale erhvervsliv, NGO'er, andre uddannelsesinstitutioner og partnere, som arbejder internationalt lige om hjørnet. Ét netværk afstedkommer måske et enkelt skolebesøg af en udenlandsk gæstelærer – et andet netværk fører til flerårige samarbejdspartnere med udveksling, job-swap, udvikling af materialer osv.

Alle har en ven i skolen

Når vi udforsker verden i partnerskaber, får vi flere udenlandske relationer – også personlige relationer. Udenlandske relationer giver gode muligheder for at finde en ven. En ven fra et andet land er som regel noget helt særligt. Vi lærer, at selv om vi er forskellige, kan vi godt have meget til fælles.

Mål for partnerskaber

Skoleforvaltningen og skolerne

- opsøger, samler på og udforsker i internationale læringsfællesskaber
- bruger netværk til små og store internationale projekter
- styrker og fremmer international samhørighed

Fra strategi til praksis

Verden venter, kursen er sat – vi ved, hvor vi skal hen. Med formålet og pejlemærkerne for øje kan skolerne gøre det, som danske skoler er kendte for at være gode til i en international kontekst: Eksperimentere med kreative og innovative læringsaktiviteter med eleven i centrum. For uden handlinger i praksis vil en strategi ikke gøre nogen forskel.

Implementeringsfasen begynder nu, hvor Skoleforvaltningen, skolerne, ledelserne, medarbejderne, forældrene og eleverne omsætter strategien til konkrete og velbeskrevne indsatser og aktiviteter, som tager højde for udfordringer og potentialer.

Vi er et fælles skolevæsen med 56 unikke skoler. Det er op til skolerne, hvordan de fortolker og udmønter denne internationale strategi. Nogle vil etablere internationale koordinatore eller internationale team og udarbejde funktionsbeskrivelser for disse. Andre vil afsætte resurser, involvere pædagogisk læringscenter, arbejde med internationale målpile, læseplaner, årsplaner og årshjul.

I alle tilfælde skal læringsmål med et internationalt perspektiv være tydelige. Aktiviteter og tegn på læring skal gennemtænkes. Der skal handles internationalt i fagene, blandt eleverne, på klassetrinene, og skolerne må forventningsafstemme og afklare roller.

Skoleforvaltningen står til rådighed med support og vil bl.a. initiere netværksdannelse, procesunderstøttelse, kompetenceudvikling og fondsansøgninger. Vi vil systematisk arbejde med at producere og dele viden om god international praksis.

Før vi ved af det, er vi klar til opfølgning på evaluering af elevernes udbytte af vores internationale indsatser.

God arbejdslyst!

FN's verdensmål

Den 25. september 2015 vedtog verdens ledere 17 globale mål for bæredygtig udvikling. Verdensmålene sætter kursen for verdens udvikling frem til 2030.

Danmark har skrevet under, og Aalborg Kommunale Skolevæsen vil hjælpe politikerne med at opfylde og arbejde med verdensmålene.

